

Erbij!

Informatieblad van de
Protestantse Gemeente Schouwen aan Zee
4e jaargang nr 1, februari 2022

Geloof·Hoop·Liefde

Protestantse Gemeente
Schouwen aan Zee

Schouwen
aan Zee

Bij de voorpagina:
Zonsopkomst

KERKENRAAD

Dagelijks bestuur (Moderamen)

Egbert Rietveld, voorzitter

06 34104659

ds.e.j.rietveld@gmail.com

Letty Simons

06 57581448

lettysimons@zeelandnet.nl

Ferry ter Mors, scriba

0111 408197

scribapgschouwen.aan.zee@gmail.com

College van kerkrentmeesters:

Bart van Dam, voorzitter

tel. 0111-650302

bartvdam@kpnplanet.nl

Gijs Varkevisser, secretaris,

tel. 0111 651161

pgsazcvk@zeelandnet.nl

Gean Huttinga, penningmeester

tel. 0111-462718

dennis.marco@planet.nl

College van diakenen:

Erik Landman, voorzitter

tel. 0111-653412

landmanem@zeelandnet.nl

Huib van der Klooster, secretaris

tel. 0111-671693

hwvdkl@zeelandnet.nl

Kees de Jonge, penningmeester

tel. 0111-671865

jongedelta@zeelandnet.nl

Bankrekeningen kerk:

gebruik het bankrekeningnummer zoals vermeld bij de rubriek van uw kerklocatie

Bankrekening diaconie:

NL34 RABO 0315 8548 20 t.n.v.

College van Diakenen Schouwen aan Zee

Bankrekening Bootcamp:

NL49 RABO 0357 8007 45 t.n.v.

Bootcamp Bosnië Schouwen aan Zee

Website: www.kerkopschouwen.nl

Erbij! is het informatieblad van de Protestantse gemeente Schouwen aan Zee.

Erbij! verschijnt zes keer per jaar, aan het begin van de even maanden.

Redactie: Bart van Dam, Julius Hasper, Nelleke Heeres, Huib van der Klooster, Erna van Wijk.

Kopij: De kopij voor het aprilnummer graag inleveren uiterlijk **4 maart 2022**.

Graag in Word en niet als tekst in een e-mailbericht.

redactiekerkblad@pgschouwenaanzee.nl

Erbij! digitaal: voor een digitaal abonnement kunt u zich aanmelden via kerkbladdigitaal@pgschouwenaanzee.nl

Van de redactie

Allereerst wil ik u namens de redactie het beste wensen voor het nieuwe jaar, al is het vaak moeilijk zo'n wens te schrijven in de wetenschap dat het voor een aantal leden/gasten van onze gemeente een moeilijke periode zal worden. Laten we proberen aan hen extra aandacht te schenken in 2022.

We zijn al weer toe aan de 4e jaargang van Erbij! en we mogen best vaststellen dat ons informatieblad goed is "ingeburgerd" in onze gemeente; met dank aan allen die hieraan hebben bijgedragen. Kopij, opmaak, distributie, het lijkt soms of het allemaal vanzelf gaat, maar zo eenvoudig is het nu ook weer niet. In de komende maanden gaat de redactie zich beraden of de indeling van Erbij! nog past bij de organisatie van de Protestantse gemeente Schouwen aan Zee. Na de zomer zullen we van vier kerk-

teams overgaan op twee (Renesse/ Noordwelle/Scharendijke en Burgh/ Pelgrimskerk) en past misschien beter de benaming Protestantse gemeente Schouwen aan Zee sectie Oost en sectie West voor de locaties.

Daar hoort dan mogelijk ook een andere indeling bij van Erbij! We zullen de ontwerper van de lay-out vragen hiervoor een voorstel te doen.

Het blijft een lastige periode met een epidemie die maar niet over wil gaan; helaas moesten alle anders zo feestelijke diensten rond Kerst online worden

gehouden.

Laten we hopen dat in de komende tijd langzaam maar zeker de diensten en andere activiteiten weer kunnen worden opgestart.

Namens de redactie,

Bart van Dam

ROOSTER ERBIJ! 2022

Kopij inzenden uiterlijk	Vergadering redactie	Verschijningsdatum	Bijzondere dagen
4 maart	10 maart	28 maart - 1 april	<i>Pasen 17 april</i>
22 april	28 april	16 mei - 20 mei	<i>Pinksteren 5 juni</i>
24 juni	30 juni	18 juli - 22 juli	
9 september	15 september	3 oktober - 7 oktober	
11 november	17 november	5 december - 9 december	

MEDITATIE

Vergrijzen of verzilveren

Een volk dat niet goed zorgt voor zijn ouderen is een volk zonder toekomst. Het verliest zijn geheugen en ruikt zijn eigen wortels uit.

Paus Franciscus

Op donderdag 2 december 2021 promoveerde collega ds. Hans de Waal op een proefschrift over diaconaat en ouderen aan de Protestantse Theologische Universiteit. Daarin betoogt hij dat de kerk een veel te negatieve kijk heeft op ouderen. Hij vertelt dat de landelijke kerk talloze documenten produceert over de toekomst van de kerk. Maar ouderen kom je in die nota's en rapporten niet of nauwelijks tegen. De kerk is heel druk met jongeren die er niet zijn en heeft heel weinig aandacht voor ouderen die er wél zijn. Persoonlijk onderstreep ik graag zijn woorden. Het wordt de hoogste tijd dat we ophouden de ouderdom te problematiseren. Het was toch ooit duidelijk dat ouderdom te maken had met wijsheid en niet met problemen?

ANDERS LEVEN

Klinisch psycholoog prof. dr. Manu Keirse spreekt in zijn laatste boek 'Anders Leven' dan ook liever over de 'kansen' en 'uitdagingen' van de ouderdom in plaats van over de 'problemen'. Terecht wijst hij er op dat zelfs het woord 'vergrijzen' een negatief gevoel geeft. En dus schrijft hij: *Ik heb het liever over zilver dan over grijs. Zilver is kostbaar en als kleur scherper zichtbaar dan grijs.* We moeten eens ophouden om te spreken over de problemen van de vergrijzing. We kunnen veel beter spreken over de rijkdom van de verzilvering. Ouderen kosten niet alleen geld en zorg en ruimte en goederen na hun pensioen. Ze zijn geen last voor de samenleving. Integendeel, veel ouderen dragen op allerlei terreinen hun steentje bij aan de samenleving, ook aan de kerk. Het probleem zit niet in de ouderdom,

maar in het soms ongezond zijn. En dus voert Manu Keirse een pleidooi om anders te leven.

PENSIOEN

Nu ik zelf over een jaar met emeritaat ga, verheug ik me op wat komen gaat. De joodse geleerde Abraham Joshua Heschel schreef in 2009: *Je zou aan de ouderdom moeten beginnen op de manier waarop je aan je laatste jaar op de universiteit begint, vol opwindend uitziend naar de bekroning.* Ik vind dat een mooie en goede gedachte. Iets daarvan heb ik al geproefd bij het verschijnen van mijn boek 'Een Sterke Vrouw'. Ook dat was de bekroning van tientallen jaren studie in de Talmoed. Ik denk dus niet bij mijn emeritaat aan lekker niks doen

DE KERK IS HEEL DRUK
MET JONGEREN DIE ER
NIET ZIJN EN HEEFT
HEEL WEINIG AANDACHT
VOOR OUDEREN
DIE ER WÉL ZIJN

of aan uitslapen en stoppen met werken, maar aan de vrijheid om dingen te doen die ik als theoloog en predikant, als man en vader en opa, juist graag doe en die iets kunnen bijdragen aan een andere en betere wereld.

WIJSHEID

Een gezin zonder oudere zou er een moeten kopen.

Romeins gezegde

Terugkijkend op mijn inmiddels ruim 67 levensjaren is de wereld waarin ik leef sterk aan het veranderen. Nee, ik heb niet de oorlog meegemaakt, maar wel bewust de 60er jaren beleefd als kind en puber, toen de Beatles en The

Rolling Stones met hun muziek de wereld veroverden. Toen mannen begonnen lang haar te dragen. Ik weet nog goed dat er stemplicht was in plaats van stemrecht. En dat er dienstplicht was. Ik heb ooit samen met andere studenten strijdend voor meer rechten de Theologische Hogeschool in Kampen een dag bezet. Ik voelde me zo diep verbonden met de mensen in de Derde Wereld dat ik daar zelf wilde gaan werken. En zo werkte ik jaren onder de dictatuur van Pinochet in Chili. En ik zou zo nog uren kunnen doorgaan, net als al mijn leeftijdgenoten met hun bijzondere verhalen en ervaringen. Daarmee kan onze samenleving vandaag verrijkt worden. In de diepe crisis waarin wij ons bevinden is er meer dan ooit behoefte aan wijsheid en ervaring.

NIET HOE OUD JE BENT, MAAR HOE JE OUD BENT

In de Bijbel vind je prachtige en positieve teksten over ouderdom en oud zijn. Ik zal ze niet allemaal noemen, maar de mooiste vind ik persoonlijk toch wel die van Psalm 92 waar over de rechtvaardige mensen wordt gezegd:

Zij dragen nog vrucht als ze oud zijn en blijven krachtig en fris. Zo getuigen zij dat de Eeuwige recht doet, mijn rots, in wie geen onrecht is.

ds. Harry Smit

Protestantse gemeente Schouwen aan Zee

Profielschetsen

In dit nummer van Erbij! treft u de profielschets aan voor de te beroepen predikant in verband met het emeritaat van Ds. Harry Smit eind dit jaar. Deze predikant van de Protestantse gemeente Schouwen aan Zee zal zich in het bijzonder richten op de sectie West (Burgh/Haamstede) van onze gemeente.

Ook is een profielschets van onze gemeente/sectie opgenomen in dit blad.

We hopen dat heel binnenkort weer gelegenheid is een gemeentevergadering te houden over het beroepingswerk en de profielschetsen met u te bespreken.

Mocht u suggesties hebben voor de profielschetsen dan kunt u die alvast kenbaar maken aan onze scriba Ferry ter Mors:

email: scribapgschouwen.aan.zee@gmail.com of p/a Kloostertuin 42, 4328 HZ te Burgh-Haamstede.

De kerkenraad ■

Schets Protestantse gemeente Schouwen aan Zee

ALGEMEEN

De Protestantse gemeente Schouwen aan Zee (PgSaZ) is een streekgemeente: de leden komen uit meerdere dorpskernen in de Westhoek van Schouwen-Duiveland. Burgh en Haamstede zijn door bebouwing aan elkaar verbonden. 'Schouwen' is een mooi en aantrekkelijk gelegen woon- en recreatiegebied met volop ruimte in bossen en op stranden. Het eiland telt ongeveer 34.050 inwoners; Burgh-Haamstede ongeveer 4310.

De Burghse kerk staat centraal in het dorp en de bewoners van Burgh beschouwen het ook als *hun* kerk. De kerk is 350 jaar oud, valt onder monumentenzorg en is onlangs geheel gerestaureerd. Er is plaats voor ongeveer 150 mensen. De periode van Pasen t/m de herfstvakantie zorgt voor drukte in het dorp en ook in de kerk, zowel 's zondags als door de weeks.

Haamstede beschikt over een kerkgebouw, dat weliswaar 50 jaar bestaat, maar modern oogt. In 2015 is voor het gebouw de naam 'Pelgrimskerk' gekozen. Naast de kerkzaal bevat het gebouw meerdere ruimtes, die voor allerlei doeleinden geschikt zijn.

Op loopafstand van de kerk staat een ruime en vrijstaande pastorie ter beschikking van de predikant.

Zowel Burgh als Haamstede hebben te maken met vergrijzing van de gemeente. Naast mensen, die hier al

van generatie op generatie wonen, vestigden zich hier velen uit andere delen van Nederland na afsluiten van werk en/of loopbaan. Tijdens de zomermaanden zijn recreanten in de meerderheid.

In Haamstede zijn nog andere kerkelijke gemeentes: Hervormde Gemeente, Gereformeerde Gemeente, Christelijke Gereformeerde Kerk en R.K. Parochie.

GESCHIEDENIS

De PgSaZ, met 1400 leden (waarvan 150 gastleden), bestaat sinds april 2019 en is ontstaan door fusie van een viertal gemeentes: Gereformeerde kerk Haamstede, Hervormde gemeente Burgh, Protestantse gemeente Scharendijke en de Hervormde gemeente Renesse/Noordwelle. Deze fusie is het resultaat van een ontwikkeling gedurende vele jaren. De kerkelijke gemeentes in Renesse/Noordwelle en Burgh-Haamstede werkten samen op diverse niveaus vanaf 2000. Hervormd Haamstede is ook bij de gesprekken betrokken geweest, maar heeft zich in een later stadium teruggetrokken. In 2005 verscheen al een rapport waarin het voornemen was vermeld om te fuseren. In 2011 is de Protestantse gemeente uit Scharendijke aangeschoven bij de gesprekken. Omdat de vrijblijvendheid storend begon te werken is een kleine commissie gaan onderzoeken of de band niet hechter

kon worden. Dit heeft ertoe geleid dat in juni 2016 een federatieovereenkomst is getekend. Elke gemeente bleef zelfstandig, wel werd vanaf dat moment een Federatie-Kerkenraad gevormd en één College van Kerkrentmeesters. In het najaar van 2017, tijdens een gezamenlijke vergadering van de kerkenraden, werd geconstateerd dat personele invulling van de kerkenraden problematisch was. In de ene kerk waren er geen diakenen meer, in een andere geen ouderlingen en in een derde gemeente waren er geen kerkrentmeesters meer. De predikantsformatie van de 4 kerken was toen 3 fte. De kans was groot dat bij vertrek van een predikant de vacature niet zou kunnen worden ingevuld: vanwege het ledental zou de formatie kleiner moeten worden. Dit noopte tot samen "optrekken".

Op moment van de fusie waren 4 predikanten werkzaam in de respectievelijke gemeentes. Inmiddels zijn 2 predikanten elders werkzaam en ging 1 predikant eind 2020 met emeritaat. In oktober 2021 is voor de cluster Renesse/Noordwelle/Scharendijke een fulltime predikant verbonden aan de PgSaZ.

KERKELIJK

De voormalige gemeentes hebben nog steeds hun eigen karakter en rijkdom in traditie. Er is veelkleurigheid in kenmerken, geloofsbeleving, activiteiten en aandachtsgebieden.

De Pelgrimskerk telt ca. 315 leden en kan gekenschetst worden als een 'levendige' gemeente. Er is tienerkerk en doordeweeks vinden er veel activiteiten plaats, zoals leerhuizen, gebedskring, senioren-koffieochtend, Meet&Greet (gezamenlijke maaltijden), er is een diaconaal project Bootcamp voor jongeren, Recreatiemarkt, Kerstfair en in de zomer worden er buitendiensten gehouden die druk bezocht worden. Het is een kerk die door anderen een kerk van 'doeners' genoemd wordt. Een getuigende kerk, die niet makkelijk spreekt over het geloof. Saamhorigheid en gemeenschapszin zijn tevens kenmerken van de gemeente. De gemeente staat open voor bijzondere diensten, o.a. jeugddiensten, waarbij gepoogd wordt aan te sluiten bij de wensen van jongeren en hun ouders. Ook staat de gemeente open voor andere vormen van vieren.

De Kerk van Burgh heeft ongeveer 185 ingeschreven leden, waarvan er zo'n 60 trouwe kerkgangers zijn. In het verleden hebben veel beginnende predikanten hier hun eerste gemeente gehad. Na 2015 was er nog 0,6 FTE beschikbaar. Dit had tot gevolg dat, naast de eigen predikant, relatief vaak een gastpredikant de eredienst leidde, een gegeven dat voor veel afwisseling zorgde en zorgt en waar de kerkgangers veel prijs op stellen.

Er is plaats voor diensten die theologisch-filosofisch getint zijn of politiek-filosofisch of mystiek. Er komen grote en kleine denkers aan bod, diensten waarin Dietrich Bonhoeffer of ETTY HILLESUM centraal staan. Diensten, geleid door Barbara Veenman, René van Loenen, Sytze de Vries. Ruimte voor oud- predikanten die ook grote ontwikkelingen hebben doorgemaakt. Door de week vinden er diverse activiteiten plaats in de kerk: Koffie met Noten, waarbij (nieuwe) liederen gezongen worden; een leeskring; lezingen; Bachkring waarbij tijdens een aantal avonden muziek uitgelegd en ten gehore gebracht wordt; de jaarlijkse Zomertentoonstelling trekt steeds veel bezoekers; koffieochtenden/groothuisbezoeken; jaarlijkse rommelmarkt. Een kleine, grijze gemeente die volop bezig is.

Beide gemeentes houden "gastvrijheid" hoog in het vaandel. Er is aandacht voor recreanten in open en diverse gemeentes waar iedereen welkom is. In het ledenbestand zijn

aardig wat zogenaamde "vrienden" opgenomen die de kerken in de zomerperiode trouw bezoeken, deelnemen aan verschillende activiteiten en de gemeentes financieel steunen.

GERICHT OP DE TOEKOMST

Door de diverse leden van de kerken wordt al veel samengewerkt. Vier keer per jaar worden er Westhoekdiensten gehouden voor de gehele PgSaZ. Voor de ouderen wordt een Kerstmaaltijd georganiseerd door het College van Diakenen.

De Pelgrimskerk en Kerk van Burgh houden, behalve in de zomer, maandelijks een gezamenlijke dienst. De kerkteams vergaderen een deel van hun tijd gezamenlijk; vanaf september 2022 zullen zij definitief samenvloeien in één kerkteam. Het beheer van de beide kerkgebouwen en de pastorie geschiedt door één college van Kerkrentmeesters. Veel activiteiten worden al met elkaar georganiseerd in Burgh en Haamstede, zoals leerhuizen, koffie met noten, senioren-koffie ochtend, Meet&Greet.

ORGANISATIE IN DE GEMEENTE

In het beleidsplan is de bestuurlijke organisatievorm beschreven. Recent is besloten in clusters te gaan werken: de cluster Renesse/Noordwelle en Scharendijke en de cluster Burgh/Pelgrimskerk. Nu nog is de kerkenraad samengesteld door afvaardiging per fusiedeelnemer. Volgende stap zal worden per cluster.

De dagelijkse gang van zaken wordt geleid door de beide kerkteams; de definitieve samenvoeging daarvan vindt plaats in september 2022. Verder zijn er diverse taakgroepen op pastoraal, diaconaal, liturgisch en kerkrentmeesterlijk gebied.

Middels het blad "ERBIJ!", dat 6x per jaar verschijnt en via de website www.kerkopschouwen.nl worden eigen-, maar ook gastleden op de hoogte gehouden van het wel en wee van de gehele PgSaZ. De Pelgrimskerk heeft daarnaast een wekelijkse Nieuwsbrief, die per e-mail verspreid wordt.

PREDIKANTEN

Het is uiteraard de bedoeling dat de twee predikanten een team vormen, van daaruit functioneren en dat zij onderling bovengemeentelijke taken verdelen. Zij werken samen in gezamenlijke diensten en voorzien in waarneming voor elkaar.

PASTORAAT

Pastoraat is nodig voor alle generaties. Aandachtspunten zijn kwetsbaren en ouderen, maar ook jeugd, jongeren en jonge gezinnen.

SAMENWERKING

In verschillende commissies wordt met andere kerken samengewerkt: In 'Windkracht 8' wordt samengewerkt met de Hervormde Gemeente Haamstede, R.K. Parochie en de Christelijk Gereformeerde Kerk Haamstede. Hun missie is vooral gericht op de presentatie en aanwezigheid van de kerken naar buiten. Missionaire activiteiten dus met recreatiepastoraat als speerpunt. Voor de wintermaanden zorgt Windkracht 8 voor een programma met kringen; in de zomer wordt een 'glossy' uitgebracht.

In 'Samen Vieren' wordt samengewerkt met de R.K. Parochie. 'Samen vieren' draagt zorg voor organisatie van de Eenheidszondag, voor diensten in de Stille Week en de Taizé diensten.

Samen met Hervormde Gemeente Haamstede en de CGK wordt de Kerstnachtdienst in Haamstede georganiseerd.

Vanuit destijds de Hervormde Gemeente Renesse/Noordwelle is in 2014 het initiatief genomen een pioniersplek te starten, genaamd Kloosterwelle: in de Corneliuskerk te Noordwelle wordt wekelijks een vesper gehouden, met aansluitend een maaltijd. Tevens worden retraite dagen georganiseerd. Inmiddels is de pioniersplek overgegaan in de Stichting Kloosterinitiatieven, die wij een goed hart toedragen.

AANTAL LEDEN + VASTE GASTEN:

Leeftijd:	tot 20 jaar	20-45	45-70	>70
Burgh	8 (4%)	9 (4%)	55 (25%)	148 (67%)
Haamstede	26 (7%)	43 (11%)	111 (29%)	200 (53%)

Profielschets predikant Protestantse gemeente Schouwen aan Zee, Cluster Burgh/Pelgrimskerk

1. De zondagse eredienst beschouwen wij als een belangrijke pijler van de geloofsgemeenschap. De ontmoeting met God en met elkaar zorgt voor inspiratie en bezinning. We vieren, bidden en zingen samen en voelen ons thuis.
2. In de eredienst is er – naast de traditionele vorm van vieren – ruimte om te variëren naar vorm en inhoud. Wij vragen lef om nieuwe wegen in te slaan en op een eigentijdse en enthousiaste manier de kern van het geloof in God naar het hedendaagse te vertalen.
3. We zoeken een predikant voor een levendige gemeente, waar veel kan.
4. Inspireren en enthousiasmeren zijn kernwoorden van wat wij verwachten van een nieuwe predikant. Dit geldt voor allerlei activiteiten (ook nieuwe), waarbij de predikant zeker niet alles zelf hoeft te doen of overal bij te zijn.
5. Wij zoeken een predikant die met beide benen op de grond staat, met een grote mate van maatschappelijke betrokkenheid. Er is in de maatschappij een toenemende behoefte aan aandacht en zorg. Het begrip "zorgzame kerk" lijkt van steeds groter betekenis, ook buiten de kerk. Aandacht voor de dorpen Burgh en Haamstede vinden wij eveneens belangrijk.
6. De leeftijdsopbouw van de gemeente is zodanig dat er relatief veel ouderen zijn, maar toch ook nog ruim 85 leden tot 45 jaar. Wij zoeken daarom een predikant die samenbindend is, maar ook affiniteit heeft met het werk voor/onder jongeren/jonge ouders. Wij willen ons focussen op hen die de toekomst van de kerk zijn, bijvoorbeeld door een doorlopend contact tussen kerk, school en jeugdorganisaties in stand te houden. Maar dat de predikant in het pastoraat oog heeft voor alle leeftijdsgroepen is natuurlijk evident.
7. Kennis van nieuwe ontwikkelingen, visie en ervaring op het gebied van werken met jongeren en jonge ouders strekt tot aanbeveling. We hopen op een predikant, die hen inspireert, uitdaagt en vertrouwt en die samen met hen de uitdaging aan wil gaan jonge gezinnen meer bij onze gemeente te betrekken. Gebruik van moderne wijzen van communiceren (social media, beamer) is daarbij van belang.
8. Wij zijn ook een "toeristische kerk" met ca. 600 leden. Naast ca. 500 vaste gemeenteleden, telt Burgh-Haamstede ca. 100 gast leden, die sterk met ons verbonden zijn. Tijdens de zomermaanden zijn vele vakantiegangers aanwezig in de zondagse eredienst.
9. De cluster Burgh/Pelgrimskerk maakt deel uit van de Pg Schouwen aan Zee, die ontstaan is uit de Herv. Gemeente Burgh, Geref. Kerk Haamstede, Herv. Gemeente Renesse/Noordwelle en Protestantse Gemeente Scharendijke. Daarmee samenhangend is bereidheid tot goede samenwerking met de andere predikant van de Pg Schouwen aan Zee, verbonden aan de cluster Renesse/Noordwelle/Scharendijke, noodzakelijk.
10. Samenwerking is daarnaast gewenst in diverse commissies met andere kerken, zoals Samen Vieren, Windkracht 8 en gezamenlijke Kerstnachtviering.

Zin in Schouwen

Ook deze zomer zal er weer een glossy Zin in Schouwen verschijnen. Er is gekozen voor het thema Duurzaamheid dat van verschillende kanten belicht gaat worden.

Op dit moment bestaat de redactie nog maar uit twee personen. Daar zouden we nog wel enkele mensen bij kunnen gebruiken. Als je van schrijven houdt, ben je van harte welkom om ons team te versterken.

Neem dan contact op met Rob van Leeuwen
robertlee@hotmail.nl
of
Willemien Lemkes
willemien@lemkes.com

Nieuwe Thorarol voor Joodse gemeente Middelburg

In de nieuwsbrief van de classis Delta verscheen op 29 december 2021 een mooi artikel over de nieuwe Thorarol voor de Joodse gemeente in Middelburg. Graag hadden we dit artikel ook in dit nummer van Erbij! opgenomen maar door ruimtegebrek was dat niet mogelijk. Daarom hierbij de link naar de nieuwsbrief: <https://www.gelovenindedelta.nl/springlevende-joodse-gemeente-zoekt-dona-teurs-voor-nieuwe-thorarol/>

Van het College van Kerkrentmeesters

Het College van Kerkrentmeesters komt dit jaar voor het eerst weer bijeen op dinsdag 22 februari, maar dat wil niet zeggen dat de zaken hebben stilgestaan in de achterliggende periode.

SOLVABILITEITSVERKLARING

De voorzitter en scriba van de kerkenraad hebben, samen met de voorzitter van het CvK in december nader overleg gevoerd (digitaal) met het CCBB inzake onze aanvraag voor het ontvangen van een solvabiliteitsverklaring. Zo'n verklaring is nodig om van de Classis toestemming te krijgen om het beroepingswerk aan te vangen voor de opvolging van Ds. Harry Smit. Nadat het beleid van onze gemeente nader was toegelicht, evenals onze financiële positie op langere termijn, ontvingen wij de complimenten van het CCBB voor het op beide terreinen gevoerde beleid **en** de toezegging

dat de solvabiliteitsverklaring er aan kwam.

De beroepingscommissie kan dus haar werk aanvangen!

KERKBALANS

Als alles volgens planning is verlopen heeft u in januari de folder Kerkbalans ontvangen met de vraag uw bijdrage voor het werk van onze kerk in 2022 vast te stellen.

We zijn als CvK natuurlijk heel benieuwd of we weer op uw financiële steun mogen rekenen.

PASTORIE RENESSE

De pastorie in Renesse is verkocht aan de burens (Hotel Renesse) en de overdracht heeft plaatsgevonden bij de notaris op maandag 24 januari 2022.

Daarmee is alle onroerend goed dat onze gemeente niet meer in gebruik had afgestoten; blijft de overeen-

komst inzake de Koebel, maar die heeft een looptijd tot de zomer van 2024.

ONDERHOUD

Het verlichtingsplan voor de Jacobuskerk en de consistorie wordt de komende tijd gerealiseerd; over een herindeling van de ruimte achter de kerk wordt door de "technische" afdeling van het CvK/kerkrentmeesters nagedacht.

Ook renovatie ruimte keuken en toiletten krijgt de nodige aandacht. De stoelen van de Ontmoetingszaal in de Pelgrimskerk zijn meer dan 40 jaar oud en nodigaan vervanging toe. Het CvK heeft hiervoor toestemming gegeven.

Namens het College van Kerkrentmeesters

Bart van Dam, voorzitter

Wat informatie uit de kerkenraad

BEROEPINGSWERK

In verband met het emeritaat van ds. Harry Smit per 1 januari 2023 werd op 20 oktober 2021 het classicale college voor de behandeling van beheerszaken (Classis) Delta verzocht om een zogenaamde solvabiliteitsverklaring.

Op 4 januari jl. werd, ten behoeve van het beroepen van een fulltime predikant voor gewone werkzaamheden voor onbepaalde tijd, deze verklaring ontvangen. Een 'soort' bewijs dat de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Goed nieuws dus!

Onder voorbehoud van de eventueel geldende overheidsmaatregelen inzake Covid-19 kan het beroepingswerk nu écht van start gaan.

Het nodige is al geschied. Door de kerkteams Burgh en Haamstede is het profiel van onze kerkelijke gemeente in Burgh en Haamstede opgesteld. Daarnaast hebben beide kerkteams ook voor de profielschets van de te beroepen predikant(e) gezorgd.

De kerkenraad is unaniem akkoord gegaan met beide profielen. Op een nog te houden gemeentevergadering zullen deze profielen onder meer ter sprake komen.

Beide profielen zijn opgenomen in dit nummer van Erbij!. Ook op de website is de informatie te lezen.

In de vergadering van de kerkenraad van 14 september 2021 is besloten de beroepingscommissie te laten bestaan uit tien leden: uit de secties Burgh en Haamstede ieder vier, uit de secties Renesse/Noordwelle en Scharendijke ieder één.

Op voordracht van de vier kerkteams is in de vergadering van de kerkenraad van 16 november voorts tot benoeming over gegaan. De volgende leden van de PgSaZ nemen zitting in de beroepingscommissie:

Jaap den Hollander, Teuni Schanstra – van Diggele, Wilma Vredenbregt – van Dam, Ria Wiggers – Schrijver, Anne Marie Dogger – Stigter, Jan Flach, Corrie Hanse – Deurloo, Liesbeth Landman – van der Valk, Frans Dudok en Nieske Mulder – Smith.

KERKENRAAD EN MODERAMEN

In de eerste kerkenraadsvergadering van een nieuw jaar worden de leden van het moderamen verkozen. Die eerste vergadering van 2022 werd gehouden op 11 januari, via Zoom. Omdat de voorzitter, Huib van der Klooster, zijn ambt gaat neerleggen moest een nieuwe voorzitter worden gekozen. Dat is ds. Egbert Rietveld geworden. Hij zal deze rol tot zijn emeritaat (per 1 november 2022) gaan vervullen. Ook de huidige plaatsvervangend voorzitter, Erik Landman, is aftredend. In zijn plaats is verkozen Jur Heeres.

De nieuwe samenstelling van het moderamen is nu: voorzitter (preses) ds. Egbert Rietveld, scriba Ferry ter Mors en lid (tevens plaatsvervangend scriba) Letty Simons. De plaatsvervangend voorzitter maakt geen deel uit van het moderamen.

In de volgende kerkenraadsvergadering op 8 maart zal afscheid genomen worden van Huib en van Erik.

We verwachten dan weer fysiek bij elkaar te kunnen komen.

Berichten uit de Kerk in Burgh

Op weg naar een nieuwe predikant voor de kerk Burgh en de Pelgrimskerk

In het laatst verschenen nummer van *Erbij!* (december 2021) heeft u bij de berichten uit de kerk van Burgh kunnen lezen dat er op 16 december jl. een gemeenteavond zou zijn over het beroepingswerk. Vanwege de nieuwe maatregelen kon deze avond helaas niet doorgaan.

Zodra er verruimingen zijn zullen we een nieuwe datum plannen; voorlopig denken we aan donderdag 27 januari 2022.

Het is de bedoeling om dan op dezelfde dag een middag- en een avondvergadering te houden. We zullen u hierover tijdig informeren via de Nieuwsbrief, de Website en de mededelingen in de kerkdiensten.

In de Kerkenraadsvergadering van 16 november 2021 zijn de voorgedragen leden van de beroepingscommissie benoemd en deze namen kunnen we nu met u delen: (zie 'Algemeen') We zijn dankbaar voor hun bereidheid om zitting te nemen in de commissie en wensen hen veel wijsheid toe in hun verantwoordelijke taak.

VAN ACHTER DE PEREBOMEN

Kerkgebouw: Burghsering 33, Burgh

Predikant

vacant, tijdelijk voor Burgh

ds. [Egbert Rietveld](#)

06-34 10 46 59

ds.e.j.rietveld@gmail.com

Kerkteam

Voorzitter/ouderling

[Cees Versnel](#)

tel. 06-5378 0361

Ineke.versnel@gmail.com

Notulist [Julius Hasper](#)

tel. 0111-85 0464

Diaken

[Wilma Vredenbregt-van Dam](#)

tel. 0111-65 2326

wavandam@zeelandnet.nl

waarnemend kerkrentmeester

[Gijs Varkevisser](#)

pgsazcvk@zeelandnet.nl

Financieel beheer, secretaris

[Jaap den Hollander](#)

tel. 0111-65 8181

jhollander@zeelandnet.nl

Gebouwen, tuinonderhoud enz.

[Ton Hanse](#)

Ledenadministratie

[Julius en Ina Hasper](#)

tel. 0111-85 0464

kib.la@zeelandnet.nl

Kosterscoördinatoren

[Ina en Julius Hasper](#)

Penningmeester

[Jeroen Rotte](#)

Bank NL 79 RABO 0357 801466

t.n.v. PG Schouwen aan Zee Burgh

Postadres

p/a Duinwegje 16

4328 LG Burgh

Kerstattentie

In de adventstijd zijn er door vele vrijwilligers en contactpersonen namens de kerkteams van Burgh en Pelgrimskerk in totaal 360 Amaryllisbollen en kaarten bezorgd. Ook vanuit de beide diaconieën werden er attenties bezorgd in de vorm van een bijbels dagboek of het maandblad Open Deur.

Hartelijk dank aan allen die een bijdrage hebben geleverd aan de organisatie en aan de bezorging van de attenties. Dankzij hen hebben we wat licht kunnen brengen bij de mensen thuis in deze donkere tijd.

Namens de kerkteams van Burgh en Pelgrimskerk

Cees Versnel en Anneke ter Mors ■

Taakgroep Beheer HK Burgh

Graag willen we u weer even op de hoogte houden over de acties die we als Beheerteam op dit moment onder handen hebben en het afgelopen jaar hebben gedaan.

Allereerst de kerktuin binnen en buiten de tuinmuur. Het afgelopen jaar hebben Jaap Polderman en Ton Hanse daar behoorlijk wat energie in gestoken en de resultaten zijn nu al goed zichtbaar. Het grasveld ligt er netjes bij en de door Annemieke van Waveren nieuw geplante Hortensia groepjes ontwikkelen zich prima. De ingezaaide wilde bloemen bij de hoofdingang direct achter de tuinmuur hebben veel complimenten

opgeleverd de afgelopen zomer!

Inmiddels heeft de Gemeente Schouwen-Duiveland aan de buitenkant van de tuinmuur ook groepjes Hortensia's geplant. Het zal nog wel even duren voor deze nieuwe planten iets van zich zullen laten zien. We laten ons verrassen!

De kleine metalen tuinhokjes in de tuinmuur hebben we vorig jaar laten staalstralen en poedercoaten zodat we er voorlopig niet veel tijd meer in hoeven te steken.

De overlopende dakgoten zorgen regelmatig voor problemen als gevolg van bladafval dat regelmatig voor verstoppingen zorgt. Dankzij de snelle hulpactie van Ger Boot met zijn hoogwerker was het weer snel opgelost. Inmiddels hebben we wel een oplossing gevonden en die zullen we in voorjaar aanbrengen.

Op dit moment wordt er onder de bezielende leiding van Johan Vredembregt samen met Julius Hasper een aanpassing gemaakt in de keukenruimte. Deze heeft tot doel dat we de geluidsapparatuur en de

apparatuur voor de nog te plaatsen kerkvideo-installatie naast de kostersbank en onder de trap beter bereikbaar maken.

Ook gaan we aan een wens van het Kerkteam gehoor geven. Binnenkort zal er een Kerkvideo-installatie worden geplaatst zodat we binnenkort de kerkdiensten en eventuele concerten in beeld en geluid via internet kunnen gaan uitzenden. Mensen die niet in de gelegenheid zijn om de kerkdiensten fysiek mee te maken kunnen dan thuis ook de diensten gaan volgen.

De bekabeling die nodig is voor o.a. de camera-aansluiting hebben we ondertussen al aangelegd, zodat de we de arbeidskosten daarvoor konden uitsparen.

De aanschaf van de video-installatie is o.a. mogelijk gemaakt door een aantal giften/legaten die we als kerk in Burgh van een aantal goede gevers mochten ontvangen.

Ook de Pg Schouwen aan Zee heeft zich niet onbetuigd gelaten, zodat we dit mooie project uitvoeren waar veel mensen uit onze gemeente en daarbuiten plezier van kunnen hebben. Toch fijn om bij zo'n club te horen die ons ook hierin bijstaat om dit te kunnen verwezenlijken.

Namens de Taakgroep,
Gijs Varkevisser

Overlijdensbericht

In de nieuwsbrief van de Koorkerk uit Middelburg lazen we dat een van onze gastvoorgangers, **Ds. Eric Cossee** op 18 december 2021 is overleden.

Wij uit Burgh kwamen graag luisteren naar hem. Hij was zeer bekend met ons eiland.

Dat bleek wel uit de herinneringen die zijn broer vertelde tijdens de begrafenis.

Wij denken met respect aan hem terug.

Marijke van Reenen

OPBOUW

Kerkgebouw:

Bethlehemkerk
Bethlehemplein 4
4322 BP Scharendijke
0111-672452

Predikant:

Ds. Marco Boevé
dsboevepgsaz@gmail.com
tel. 0111-40 85 83

Kerkteam Oost

voorzitter:

Jur Heeres
Tel. 06-137 55 352
jurheeres@zeelandnet.nl

Secretariaat en contactpersoon Scharendijke

Matty de Ruiter
tel. 06-53990306
scharendijke@pgschouwenaanzee.nl

Postadres:

Bethlehemplein 4
4322 BP Scharendijke

Pastoraat Scharendijke

Willemien Lemkes
tel. 0111-676 125

Koster en beheer de Hoeksteen:

Sjaak en Willy Dorreman
tel. 0111-671 829
i.dorreman@zeelandnet.nl

Bank: NL03 RABO 0357 822331

t.n.v.: PG Schouwen aan Zee

Berichten uit de Bethlehemkerk

Anders dan we hadden gehoopt konden we niet met een volle kerk Kerstmis vieren. Gelukkig kon er toch nog iets in aangepaste vorm doorgaan. De uitvoering van het projectkinderkoor was in de middag zonder ouders, maar 's avonds kon iedereen het via een link op YouTube ook meebelieven.

KERSTMORGEN

Op kerstmorgen was er een gezinsdienst waarin rondom een kerstverhaal en liederen de geboorte van Jezus Christus werd gevierd.

SAMENGAAN

Met ingang van 2022 zijn de kerkteams van Renesse/Noordwelle en Scharendijke samengevoegd. Zij gaan samen met de predikant zorgen voor de praktische invulling van de diensten in de drie kerken. Elders in Erbij! kunt u daarover meer lezen.

Het is een avontuur om zo samen op te trekken. Er blijven diensten in de eigen kerk, maar elke eerste zondag van de maand is er een dienst van de drie kerken samen.

Dat kan nu in de lockdown helaas niet, maar we hopen op betere tijden. Het thema van de PKN is 'Van U is de toekomst'. In dat vertrouwen gaan we verder.

Van Hem is de toekomst, kome wat komt.

Ook al is het bijna weer gewoon geworden om te denken dat we in 2022 leven, toch nog vanuit de pastorie de allerbeste wensen voor het nieuwe jaar aan ieder die het nog niet van ons op één of andere wijze heeft gehoord.

BIJZONDERE TIJD

Zeker in de tijd van kerst was het ondanks de lockdown toch druk, met name vanwege een toch wel behoorlijk aantal mensen dat is overleden. Maar terugkijkend heb ik zo de eerste kerst en jaarwisseling op het eiland toch wel als bijzonder ervaren. Ook al ben ik me ervan bewust dat het niet gewoon was zoals anders. Want zeker de kerstnachtdienst, die heb ik toch wel gemist. De liturgie lag allang klaar en het muzikensemble dat zou meedoen had zich voorbereid. Helaas... het ging niet door. Toch zijn een aantal andere diensten wel gewoon doorgegaan, hoewel anders.

ADVENT- EN KERSTVIERINGEN

Het leukst vond ik eerlijk gezegd toch wel de kerstviering met de kinderen op 20 december. Het was een feest om dat mee te maken. En dat ondanks dat de vrijdag ervoor de lockdown werd afgekondigd. Een livestream werd verzorgd door Marien Stouten uit Scharendijke. En ook op zijn YouTube kanaal werd het uitgezonden. U kunt het daar nog steeds bekijken als u wilt. In YouTube typt u gewoon Marien Stouten en dan komt u op zijn kanaal uit. Daar staat de kerstviering met het kinderkoor van Scharendijke nog op. Om zoveel kinderen uit het dorp en eromheen zo vrolijk te horen zingen, het is een genot.

Grote complimenten voor Annemarie Stouten die zo'n groep kinderen de liederen uit hun hoofd heeft leren zingen. En ze kon ze nog netjes in het gareel houden ook. Maar ik hoorde ook wel dat de kinderen het gewoon ontzettend leuk vinden om mee te doen. Wat wil je nog meer, denk ik dan. En weet u wat mij nog meer verbaasde... het is maar liefst meer dan 1400 keer bekeken! Dan denk ik: aan de ene kant jammer dat het niet met publiek kon doorgaan. Maar ook: zoveel mensen die het nu bekeken hebben...we zouden de kerk hebben moet uitbreken! Dus toch goed dat er mogelijkheden zijn om het via het internet uit te zenden. Dat er dus zoveel kijkers zijn geweest, dat mag ons ook tot nadenken zetten. Want

Uit de pastorie van Pg Schouwen aan Zee Oost

blijkbaar is dit een viering die veel mensen aanspreekt. En dat het makkelijk vanuit de huiskamer te volgen is, dat zal ongetwijfeld ook een sterke kant hebben. In elk geval een betrokkenheid waar je als kerk van droomt. Hetzelfde geldt eigenlijk ook voor de gezinskerstdienst van eerste kerstdag. Ook die was (en nog steeds) te zien op het kanaal van Marien Stouten. En ook daarvan kunnen we toch zeggen, gezien het aantal mensen dat de dienst heeft bekeken: we hadden ze niet kunnen verwelkomen in de kerk. En dat is tegelijkertijd ook best wel fijn voor allen die zich ervoor hebben ingezet. Want we hebben het niet voor niets gedaan. Er is goed naar gekeken. En nu ik het er toch over heb. Ik kijk ook terug op een heel mooi adventproject. U mag de jonge mensen die zich daarvoor hebben ingezet best een compliment geven. Want ook zij zijn beperkt in hun tijd en hebben zo nu en dan een bemoeiding van u nodig. Want de spoeling is dun.

DINSTEN ONLINE

Al met al fijn om te bedenken dat ondanks de beperkingen we toch kerk konden zijn. Ook al was het digitaal. De andere kerkdiensten worden trouwens vanaf de tweede kerstdag vanuit Haamstede uitgezonden. Zolang de lockdown van kracht is en de maatregelen niet versoepelen zal dit het geval zijn. En ik hoop dat u daarom ook het YouTube kanaal van de Pelgrimskerk Haamstede weet te vinden. Het is toch altijd prettiger om beeld én geluid te hebben. Dat

hoor ik regelmatig. En aan het aantal views te zien worden deze diensten toch ook goed bekeken. Wat mij betreft blijven we in de toekomst toch nadenken over de kracht van de inzet van de moderne media. Vaak wordt gedacht dat het één concurreert met het ander. Alsof presentie van de kerk op het internet ten koste zou gaan van kerkbezoek. Daar ben ik persoonlijk niet bang voor, want ik denk eerder bij het gebruik van de moderne media aan de missionaire kansen. Het is niet of het één of het ander, maar het één en ook het ander. Want beide kunnen onze aanwezigheid als kerk op Schouwen-Duiveland alleen maar versterken. Uit ervaring weet ik dat veel mensen die niet snel naar de kerk zullen gaan, veel sneller geneigd zijn om wel online de dienst te bezoeken. Zo creëren we een extra mogelijkheid om mee te leven en iets van het goede nieuws van Gods woord uit te delen. Want daarvoor zijn we toch kerk.

VOL VERTROUWEN 2022 IN

Al met al kijk ik met een goed gevoel terug, maar ik kijk ook met verwachting vooruit. Wat het nieuwe jaar ons gaat brengen, dat weet God alleen. Maar in vertrouwen op Hem gaan wij als kerk ook het nieuwe jaar in en bidden daarbij om zijn wijsheid en zijn zegen zodat we het goede doen tot opbouw van zijn gemeente.

Een hartelijke groet,
Marco Boevé.

VAN 'T KERKPLEIN

Kerkgebouwen:

Jacobuskerk Renesse

Kromme Reke 7, 4325 AL Renesse

Corneliuskerk Noordwelle

Dorpsring 33, 4326 AB Noordwelle

Predikant:

Ds. Marco Boevé

dsboevpgsaz@gmail.com

Tel. 0111-40 85 83

Kerkteam Oost

Voorzitter:

Jur Heeres

Tel. 06-137 553 52

jurheeres@zeelandnet.nl

secretariaat en contactpersoon

Scharendijke:

Matty de Ruitter

Tel. 06-539 903 06

scharendijke@pgschouwenaanzee.nl

Postadres

Bethlehemplein 4

4322 BP Scharendijke

Contactpersoon Renesse-Noordwelle:

Letty Simons

Tel. 06-575 814 48

scriba.renessenoordwelle@gmail.com

Pastoraat Renesse-Noordwelle:

Adrie de Goede

Tel. 06-101 208 94

adriedegoede@hotmail.com

Contactpersoon verhuur:

John Braber

info.kerken.renessenoordwelle@gmail.com

Bank: NL79 RABO 0357 8072 86

t.n.v.: PG Schouwen aan Zee

Berichten uit de Jacobuskerk en de Corneliuskerk

TERUGBLIK ROND DE FEESTDAGEN

Op 17 en 18 december zijn er 90 kerststukjes met een kerstgroet uitgedeeld aan gemeenteleden van 75 jaar en ouder.

Onder de uitdeelvrijwilligers bevond zich onze dominee Marco Boevé die ook op deze manier meer en meer wegwijs wordt in Renesse en Noordwelle. Alle vrijwilligers heel hartelijk dank voor jullie bijdrage. Een bijzonder woord van dank aan mevrouw Annie Plandsoen voor het maken van al deze stukjes!

Op 24 december was de Jacobuskerk van 13.30 tot 15.30 uur open om in deze tijd van beperkingen mensen toch de mogelijkheid te bieden rond kerstdagen even de kerk binnen te lopen. Tijdens deze opening speelde onze organist Kees Groenleer prachtige kerstliederen op het orgel. Een aantal gemeenteleden, maar ook gasten, maakten hier gebruik van en proefden zo even de kerstsfeer. Onze hartelijke dank gaat uit naar Kees, het werd zeer op prijs gesteld.

DANKWOORD

ook dit jaar kreeg de Jacobuskerk weer een prachtige kerstboom van de familie Braber, Life & Garden, waarvoor onze hartelijke dank. Gelukkig hebben we nog tijdens twee kerkdiensten de vele kerstlichtjes zien branden. Het prachtige kerststuk wat elk jaar gemaakt wordt door Arjan Kloet, ging met onze hartelijke groet en ter bemoeiding naar Willem en Coby Kalis.

KERSTENGELIEN-ACTIE....

zo maar een reactie via de "kerstengelen-mail"...

Langs deze weg wil ik mijn adventsengel bedanken:

"Blij verrast was ik door de leuke cadeautjes die ik elke week vond bij de voordeur of in de brievenbus. Hierbij voor mijn engel mijn digitale kerstwens vanuit de mooie duinen van Schouwen, waar mensen tot rust en inkeer komen en dieren hun jongen grootbrengen. Nogmaals dank en met vriendelijke groet."

Voorzitter gezamenlijk kerk....

Al vanaf mei 2021 zijn de kerkteams van Renesse/Noordwelle en Scharendijke bezig geweest met een integratieproces.

De gedachte om tot samenvoeging van de twee kerkteams te komen, komt voort uit het fusie beleidsplan van de Protestantse gemeente Schouwen aan Zee.

Door de komst van ds. Marco Boevé kwam dit proces in de volgende fase en vanaf 1 januari 2022 zijn de twee kerkteams samengevoegd.

Hans Lemkes heeft zijn voorzitterschap van het kerkteam Scharendijke overgedragen aan Jur Heeres. Hij gaat het kerkteam van de Protestantse gemeente Schouwen aan Zee sectie oost (Renesse/Noordwelle/Scharendijke) voorzitten.

Er werd geen voorzittershamer overgedragen, maar Hans gaf Jur een doosje lucifers. Aan het begin van elke vergadering wordt altijd een kaars aangestoken, waarbij wij de verwachting uitspreken dat het Licht van Christus bij ons zal zijn. De vergaderingen staan ten dienste van de verspreiding van het Licht van Christus.

We hopen onder leiding van Jur Heeres vruchtbare vergaderingen te blijven hebben voor de toekomst en opbouw van onze gemeente.

Jur en Hans hebben alle activiteiten van de kerkteams benoemd met de eerst verantwoordelijken. Per 1 januari 2022 hebben de onderstaande personen zitting in het kerkteam; de eerstgenoemde is eerste aanspreekpunt van de werkgroepen.

In memoriam

Op zaterdag 20 november is op 89-jarige leeftijd in de Duinen overleden **dh. S.L. (Siem) de Feiter**. Siem werd geboren op 8 oktober 1932 en woonde tot de zomer van 2020 in Renesse! Na een ziekenhuisopname vorig jaar werd hij opgenomen in de Duinen. Gelukkig heeft hij er nog een goede tijd gehad. Daarvoor woonde hij met zijn echtgenote To op de Mauritsweg. Zij overleed in september 2018. De crematie heeft in besloten kring plaatsgevonden. Op zondag 28 november werd een ster met zijn naam ter nagedachtenis op het gedachtenisdoek bevestigd in het vertrouwen geborgen te zijn bij God.

Op 26 november is op 93-jarige leeftijd overleden in de Cornelia in Zierikzee, **dh. Cornelus (Cor) Dorreman**. Ook hij is geboren (30 oktober 1928) en getogen in Renesse en samen met zijn vrouw Bien behoorden zij tot een van de eerste bewoners van de Vronenburg. Mevrouw Dorreman overleed in september 2019 en het viel Cor zwaar zonder haar verder te moeten. De crematie in besloten kring, onder

leiding van ds. Boevé, vond plaats op maandag 6 december. Zondag 5 december werd een ster op het gedachtenisdoek in de Jacobuskerk bevestigd.

Op 3 december is op 92-jarige leeftijd in bijzijn van haar trouwe zus Annet, overleden **mevrouw Martina Antonetta (Tine) Beye-van de Zande**, onze Tine. Na het overlijden van haar man in 1999, heeft Tine vele jaren heel veel voor de kerk gedaan. Er wordt gezegd dat de kerk het huis van God is... het werd ook het huis van Tine. Haar persoonlijke geloof kwam tot bloei en zij liet zich dopen en deed in dezelfde dienst openbare belijdenis van haar geloof. Er was veel verdriet in haar leven, in 2007 verloor zij ook haar zoon Leo en later nog haar schoondochter. De laatste jaren nam haar gezondheid toenemend af en was zij aan huis gebonden. Haar uitvaart vond plaats op woensdag 8 december vanuit de Jacobuskerk o.l.v. ds. Marco Boevé.

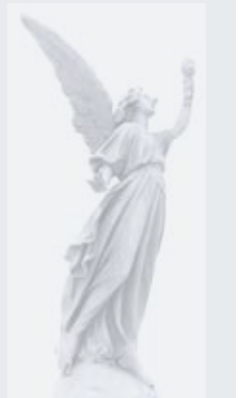
Op 15 december overleed onverwacht in de Duinen, **Simon (Pim) Meerhof** op 87-jarige leeftijd. Tot

een jaar geleden woonde Pim samen met zijn echtgenote Saar, op de Capelweg. Toen er steeds meer zorg rond Pim nodig was, is hij in december 2020 verhuisd naar de Duinen.

De afscheidsdienst o.l.v. ds. Boevé werd gehouden op 22 december vanuit de Jacobuskerk, waar ook een ster op het gedachtenisdoek werd bevestigd. Aansluitend vond de begrafenis plaats op de begraafplaats aan de Oude Moolweg te Renesse.

Pim heeft veel voor de kerk betekend, jarenlang was hij ouderling-kerkvoogd. Ook heeft hij een bijdrage geleverd aan het boek "500-jaar Jacobuskerk".

Wij wensen alle families sterkte en van harte Gods nabijheid toe.

.....team Renesse/Noordwelle/Scharendijke

Protestantse gemeente Schouwen aan Zee, sectie oost

Renesse - Noordwelle - Scharendijke
Samenstelling kerkteam per 1 januari 2022

Werkgroep	Leden
E (eredienst)	<i>Ds. Marco Boevé*</i>
P (pastoraat)	<i>Adrie de Goede*; Willemien Lemkes</i>
J (jeugdwerk)	<i>Hans Lemkes; Letty Simons</i>
D (diaconaat)	<i>Wim Knol; Kees de Jonge; Huib van der Klooster</i>
B (beheer)	<i>Kees de Bil; Gean Huttinga; Dick de Wilde; Jur Heeres* (vz)</i>
C (communicatie/contact)	<i>Matty de Ruiter*; (Willem Kalis* (vz)</i>

*= klein kerkteam, vergadert elke maand (hele kerkteam vergadert 1x per 2 maanden).

De pastorale teams werken nog plaatselijk, daarom 2 kerkteamleden in het klein kerkteam.

... GEEN VOORZITTERSHAMER MAAR
EEN DOOSJE LUCIFERS...

KERK EN (GE)ZIN

Kerkgebouw: Pelgrimskerk
Platboslaan 1, 4328 EA Haamstede
tel. 0111 - 446532

Predikant: Ds. Harry Smit
Lijnzaad 31, 4328 CJ Burgh-Haamstede
tel: 0111 408190, harrysmit@freeler.nl

Kerkteam

Voorzitter: Anneke ter Mors-Zonneveld
Kloostertuin 42, 4328 HZ Burgh-Haamstede
tel: 0111-408197

atermorszonneveld@gmail.com
Secretaris: Maarten van der Valk,
Hogezoom 85, 4325 CB Renesse
tel. 0111-652073.

vandervalk@zeelandnet.nl

Predikant: Ds. Harry Smit (zie boven)

Kerkrentmeester: Bart van Dam
Boeijesbosch 23, 4328 LN Burgh-Haamstede
tel. 0111-650302

bartvdam@kpnplanet.nl

Diaken: Erik Landman,
Hogezoom 98, 4328 EL Burgh-Haamstede
tel. 0111-653412
landmanem@zeelandnet.nl

Penningmeester Pelgrimkerk:

Jeroen Rotte
Boomwei 27, 4328 AV Burgh-Haamstede
tel. 0111-652707
penningmeesterhaamstede@
pgschouwenaanzee.nl

Ledenadministratie:

Ferry ter Mors
Kloostertuin 42, 4328 HZ Burgh-Haamstede
tel. 0111-408197
termorsfc@gmail.com

Coördinator gastvrouwen/-heren:

Eline Kloet-van 't Veer
Zandweg 33, 4328 BG Burgh-Haamstede
tel. 0111-652400

Beamteam:

beamteamhaamstede@
pgschouwenaanzee.nl

Bank: NL69 RABO 0357 8025 19
t.n.v.: PG Schouwen aan Zee Haamstede

Berichten uit de Pelgrimskerk

BIJ DE DIENSTEN

De afgelopen weken hebben we helaas moeten besluiten om geen kerkangers meer toe te laten bij de diensten. Gelukkig hebben we de livestream nog via YouTube en de kerkradio. Ik hoor terug dat veel mensen daar dankbaar voor zijn. Samen met mijn collega's Marco Boevé en Egbert Rietveld verzorgen wij de diensten zondag aan zondag vanuit een lege Pelgrimskerk. Dat is ook voor ons als predikanten moeilijk en vreemd, maar we proberen daarmee ook elkaar vast te houden in deze moeilijke tijden. Hopelijk komt er spoedig weer verlichting van de maatregelen. We houden u allen via onze Nieuwsbrief wekelijks op de hoogte.

UIT DE GEMEENTE

Nu alle gespreksgroepen, leerhuizen en activiteiten stil liggen is er niet veel meer te melden dan de dingen die u ook al leest in de Nieuwsbrief. Ik hoop zodra dat mogelijk is en verantwoord alles weer op te pakken.

BEVESTIGING

Op zondag 23 januari is Petra van der Lee, wonend aan de Platboslaan 36, bevestigd in het ambt van ouderling. We zijn blij en dankbaar dat zij deze mooie taak op zich heeft willen nemen en deel is geworden van ons pastorale team.

ds. Harry Smit

Beste gemeenteleden en vrienden van de kerk

Als aankomend ouderling stel ik mij graag even voor. Ik ben **Petra van der Lee-Lamens**, geboren en getogen in de Veluwe-regio, en inmiddels alweer 5 jaar woonachtig in Burgh-Haamstede met mijn man Bert. Hier genieten we volop van de natuur en zilte zeelucht. Ik ben al geruime tijd met pensioen en heb daarvoor als verpleegkundige gewerkt in de ouderenzorg. Wij zijn de afgelopen 5 jaar als vrienden betrokken geweest bij de

Pelgrimskerk. Inmiddels hebben wij ons aangesloten bij deze PKN-gemeente: een mooie stap! Ik hoop als ouderling voor het komend jaar mee te mogen werken in uw gemeente.

Met vriendelijke groet,
Petra van der Lee-Lamens

In memoriam

Op zondag 12 december j.l. is overleden **Jacob Slager**. Hij woonde de laatste jaren in de Duinen van Haamstede. Jaap Slager is 99 jaar geworden. Met gevoelens van diepe dankbaarheid hebben we maandag 20 december in een dankdienst in de Pelgrimskerk afscheid van hem genomen en aansluitend hebben we hem op de begraafplaats "Vredehof" begraven bij zijn vrouw Willy. Ik wil hier graag nog vermelden dat ik was geraakt en ontroerd toen Jaap mij vertelde, dat hij aan het begin van de oorlog in Brouwershaven een bord met 'Verboden voor Joden' in het water had gegooid. Natuurlijk, misschien was het een onbezonnen daad van een jonge vent, maar het laat ook zien waar hij voor stond en dat hij de daad bij het woord voegde. Zijn daad kwam hem overigens duur te staan, want hij werd opgepakt. En hij heeft een jaar lang gevangen gezeten in de oorlog. Dat heeft zijn leven getekend. Tijdens het afscheid hebben zijn dochters en alle kleinkinderen mooie woorden gesproken over wie hij was en is en zal blijven voor hen. Een van zijn lievelingspsalmen, Psalm 23, stond verder centraal en de zo toepasselijke woorden van het evangelie: **Kom allen bij Mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, Ik zal jullie rust geven.** Ons gebed is in deze dagen voor zijn kinderen, kleinkinderen, broer en zussen en alle anderen die van hem houden.

Beheerteam Pelgrimskerk

Vorig jaar heeft Erwin van Wijk al aangegeven dat hij wilde toetreden tot het Beheerteam van de Pelgrimskerk en daarin de taken van Gijs Varkevisser zou overnemen.

Na de nodige voorbereidende stappen - in goed overleg tussen Gijs en Erwin - is vanaf 1 januari 2022 de overdracht officieel een feit en heeft Gijs zijn taken in het Beheerteam neergelegd.

Na 10 jaar zich op heel veel gebieden van ons Beheerteam te hebben ingezet (om nogmaars te zwijgen over alle bijkomende "klussen" waarvoor hij werd gevraagd binnen de Pelgrims-

kerk en die hij ook vol energie oppakte) zullen we als leden van het Team eraan moeten wennen dat Gijs hiervan geen deel meer uitmaakt. We zijn Gijs heel veel dank verschuldigd voor zijn inzet; we zullen hem missen, maar een rustiger periode is hem van harte gegund. Gijs, nogmaals bedankt!!!

Zijn taak als interim-secretaris van het CvK en tijdelijk kerkrentmeester van Burgh zet Gijs voorlopig nog even voort. Graag aandacht voor de wijziging van het e-mailadres van Gijs: zie de aangepaste colofons van de

kerkenraad en van Burgh. We zijn blij met Erwin en hebben er het volste vertrouwen in dat hij de taken die hij van Gijs overnam met dezelfde deskundigheid en hetzelfde enthousiasme gaat vervullen. Zeer welkom Erwin!!!

We gaan vol goede moed in de nieuwe samenstelling 2022 in, in de hoop dat we weer veel activiteiten mogen ontplooiën na corona! Namens het Beheerteam Pelgrimskerk,

Bart van Dam

Voor de goede orde hieronder de samenstelling en taakverdeling in hoofdlijnen van het Beheerteam Pelgrimskerk:

Janneke Jonker	kerkbalans, organisatie koffieschenken, verspreiding Erbij!
Jeroen Rotte	penningmeester Burgh/Pelgrimskerk, verzekeringen (lid CvK en beamteam)
Erwin van Wijk	secretaris, onderhoud gebouwen/tuin, interieur, verwarming (beamer)
Paul Simonse	dagelijks onderhoud, aanpassing zalen conform agenda
Bart van Dam	voorzitter, gastvrouwen/heren, vrijwilligers, lid kerkteam, redactie Erbij!, website (voorzitter CvK, lid kerkenraad)

Nieuw meubilair Recreatiezaal

De huidige stoelen in de Recreatie-zaal van de Pelgrimskerk worden vervangen. Eind februari zullen ze worden geleverd.

De huidige stoelen zijn na ruim 40 jaar aan vervanging toe. Die gaan we in de toekomst gebruiken als reserve en voor de buitenkerkdiensten.

Revasa heropend

In de vorige Erbij zijn door ruimte-gebrek de foto's die horen bij het stukje "Revasa heropend" niet geplaatst.

We willen ze u echter niet onthouden.

Gijs Varkevisser

Zonsondergang

Kerkdiensten

Protestantse gemeente
Schouwen aan Zee

meer informatie: www.kerkopschouwen.nl

Er is nog veel onzekerheid over de wijze waarop we in de komende twee maanden kerkdiensten kunnen houden: met kerkgangers, met een beperkt aantal kerkgangers of zoals vanouds.

In de kerkenraadsvergadering van 11 januari 2022 is besloten dat zolang we alleen diensten kunnen houden zonder kerkgangers dit online

diensten zullen zijn vanuit de Pelgrimskerk. Dit omdat we vanuit dit kerkgebouw onze diensten kunnen uitzenden met beeld en geluid. Zodra er versoepelingen mogelijk zijn keren we terug naar het oorspronkelijke schema van kerkdiensten.

Vanwege de onzekerheid over de ontwikkelingen ontbreekt in dit

nummer van Erbij! het schema met kerkdiensten in onze gemeente.

We verwijzen voor actuele informatie naar de website, de nieuwsbrieven en de eilandelijke kerkbode. Hopelijk zijn we op de verschijningsdatum van het volgende nummer van Erbij! weer in rustiger en vooral stabielere vaarwater terechtgekomen. ■